Urząd Transportu Kolejowego

Strona posiada nowszą wersję

Kliknij tutaj, aby przejść dalej

Zgodnie z załącznikiem 1 do ustawy z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym, zwanej dalej „ustawą o transporcie kolejowym”, Infrastrukturę kolejową tworzą poniższe elementy, pod warunkiem że tworzą część linii kolejowej, bocznicy kolejowej lub innej drogi kolejowej, lub są przeznaczone do zarządzania nimi, obsługi przewozu osób lub rzeczy, lub ich utrzymania:

1. tory kolejowe, w tym rozjazdy i skrzyżowania torów, wchodzące w ich skład szyny, szyny żłobkowe, kierownice, odbojnice, prowadnice, zwrotnice, krzyżownice i inne elementy rozjazdów, podkłady kolejowe i przytwierdzenia, drobne elementy nawierzchni kolejowej, podsypka w tym tłuczeń i piasek;
2. obrotnice i przesuwnice;
3. podtorze, w szczególności nasypy i przekopy, systemy kanałów i rowów odwadniających, rowy murowane, ściany osłonowe, roślinność posadzona w celu ochrony skarp;
4. obiekty inżynieryjne: mosty, wiadukty, przepusty i inne konstrukcje mostowe, tunele, przejścia nad i pod torami, mury oporowe i umocnienia skarp;
5. nastawnie, urządzenia sterowania ruchem kolejowym, w tym urządzenia zabezpieczające, sygnalizacyjne i łącznościowe na szlaku, w stacjach i stacjach rozrządowych, urządzenia służące do wytwarzania, przetwarzania i dystrybucji prądu elektrycznego do celów sygnalizacji i łączności; budynki, w których takie urządzenia lub instalacje się znajdują; przytorowe urządzenia kontroli bezpiecznej jazdy pociągów i wykrywania stanów awaryjnych w przejeżdżającym taborze; hamulce torowe; urządzenia do ogrzewania rozjazdów;
6. perony wraz z infrastrukturą umożliwiającą dotarcie do nich pasażerom, pieszo lub

pojazdem, z drogi publicznej lub dworca kolejowego;

7. rampy towarowe, w tym w terminalach towarowych, wraz z drogami dowozu i odwozu towarów do dróg publicznych;
8. drogi technologiczne i przejścia wzdłuż torów, mury ogradzające, żywopłoty, ogrodzenia, pasy przeciwpożarowe, zasłony odśnieżne;
9. przejazdy kolejowo-drogowe i przejścia w poziomie szyn, w tym urządzenia i systemy służące zapewnieniu bezpieczeństwa ruchu drogowego i pieszego;
10. systemy oświetleniowe do celów ruchu kolejowego i bezpieczeństwa;
11. urządzenia przetwarzania i rozdziału energii elektrycznej na potrzeby zasilania trakcyjnego: podstacje, kable zasilające pomiędzy podstacjami i przewodami jezdnymi, sieć trakcyjna wraz z konstrukcjami wsporczymi, trzecia szyna z konstrukcjami wsporczymi;
12. grunty, oznaczone jako działki ewidencyjne, na których znajdują się elementy wymienione w pkt 1-11.

Zarządcą infrastruktury jest podmiot odpowiedzialny za:

- zarządzanie infrastrukturą kolejową,
- eksploatację infrastruktury kolejowej,
- utrzymanie infrastruktury kolejowej,
- odnowienie infrastruktury usługowej,

biorący udział w rozwoju tej infrastruktury, a w przypadku nowej infrastruktury, podmiot który przystąpił do budowy nowej infrastruktury kolejowej w charakterze inwestora.

Zadania zarządcy infrastruktury mogą wykonywać różne podmioty.

Do zadań zarządcy infrastruktury, należy:

1. zarządzanie infrastrukturą kolejową polegające na:

a) nadawaniu drodze kolejowej statusu linii kolejowej przez określenie:

- elementów infrastruktury kolejowej wchodzących w jej skład,
- jej punktu początkowego i końcowego,
- stacji kolejowych wchodzących w jej skład,
- odcinków, na jakie jest podzielona,

- jej numeru,

b) nadawaniu drodze kolejowej statusu bocznicy kolejowej przez określenie jej punktu początkowego i końcowego,

c) znoszeniu statusu linii kolejowej i bocznicy kolejowej,

d) określaniu elementów infrastruktury kolejowej, które stanowią infrastrukturę prywatną lub nieczynną,

e) wykonywaniu funkcji podstawowych;

1a eksploatacja infrastruktury kolejowej polegająca na:

a) udostępnianiu infrastruktury kolejowej, świadczeniu usług z tym związanych i pobieraniu z tego tytułu opłat,

b) prowadzeniu ruchu kolejowego;

2. utrzymanie infrastruktury kolejowej przez prowadzenie prac mających na celu utrzymanie stanu i zdolności istniejącej infrastruktury kolejowej do bezpiecznego prowadzenia ruchu kolejowego, w tym nadzór nad funkcjonowaniem urządzeń sterowania ruchem kolejowym i przytorowych urządzeń kontroli bezpiecznej jazdy pociągów;

3. zarządzanie nieruchomościami będącymi elementem infrastruktury kolejowej;

4. udział w rozwoju infrastruktury kolejowej;

5. odnowienie infrastruktury kolejowej.

Do zarządcy, który nie zarządza torami kolejowymi nie stosuje się wskazanych powyżej przepisów zawartych w pkt 1 lit. a-c i e oraz pkt 1a.

Zadania wskazane w ustawie o transporcie kolejowym w, szczególności w zakresie prowadzenia ruchu kolejowego i utrzymania infrastruktury kolejowej, zarządca wykonuje w sposób przejrzysty, zapewniający niedyskryminujące traktowanie aplikantów i przewoźników kolejowych oraz uniemożliwiający konflikt interesów.

Zgodnie z art. 9ma ustawy o transporcie kolejowym zarządca może zlecić wykonywanie zadań zarządcy innemu podmiotowi, jeżeli nie prowadzi to do konfliktu interesów oraz nie narusza tajemnicy przedsiębiorstwa, pod warunkiem że podmiot ten:

1. nie jest przewoźnikiem kolejowym;

2. nie sprawuje kontroli nad przewoźnikiem kolejowym;
3. nie jest kontrolowany przez przewoźnika kolejowego.

W takim przypadku zarządca może zlecić przewoźnikowi kolejowemu lub innemu podmiotowi, który sprawuje kontrolę nad tym przewoźnikiem albo jest przez niego kontrolowany, wykonywanie prac w zakresie utrzymania, odnowienia i udziału w rozwoju infrastruktury kolejowej. W przedsiębiorstwie zintegrowanym pionowo zarządca może zlecić wykonywanie funkcji podstawowych innemu podmiotowi wchodzącemu w skład tego przedsiębiorstwa wykonującemu wyłącznie funkcje podstawowe. Jako funkcje podstawowe prawodawca wskazuje podejmowanie przez zarządcę infrastruktury decyzji dotyczących udostępniania infrastruktury kolejowej i pobierania opłat za korzystanie z infrastruktury kolejowej, w tym ich ustalania, zgodnie z przepisami rozdziału 6. Należy jednak pamiętać, że to zarządca sprawuje nadzór nad wykonywaniem zadań lub prac przez podmioty, którym je zlecił, oraz ponosi odpowiedzialność za ich wykonanie, w szczególności przekazuje wytyczne dotyczące ich realizacji oraz kontroluje wykonywanie zleconych zadań lub prac pod względem zgodności z przepisami ustawy.

Zarządca ma obowiązek sporządzenia statutu sieci kolejowej wskazującego linie kolejowe, bocznice kolejowe oraz inne drogi kolejowe przez niego zarządzane, a także wskazującego, które z nich stanowią infrastrukturę nieczynną lub prywatną. Zarządca powinien zamieścić w statucie sieci kolejowej także informację o elementach infrastruktury kolejowej wchodzących w skład linii kolejowej, które są zarządzane przez innego zarządcę. Zgodnie z ustawą o transporcie kolejowym, brak statutu sieci kolejowej jest równoznaczny z nadaniem zarządzanej infrastrukturze statusu infrastruktury nieczynnej.

Zarządca, który udostępnia infrastrukturę kolejową, z wyjątkiem zarządcy, który udostępnia wyłącznie infrastrukturę kolejową stanowiącą element obiektu infrastruktury usługowej, nie jest uprawniony do wykonywania przewozów kolejowych, z wyjątkiem wykonywania przewozów technologicznych dla własnych potrzeb.

Dokumentem uprawniającym zarządcę do zarządzania infrastrukturą kolejową jest autoryzacja bezpieczeństwa lub świadectwo bezpieczeństwa (w przypadku ustawowych zwolnień).

Udostępnianie infrastruktury kolejowej polega na:

1. rozpatrywaniu wniosków aplikanta o przydzielenie zdolności przepustowej;

2. przydzielaniu aplikantowi zdolności przepustowej, w tym:

a) przydzielaniu trasy pociągu,

b) przydzielaniu zdolności przepustowej dla wykonania manewrów lub postoju pojazdów

kolejowych;

3. umożliwieniu przewoźnikowi kolejowemu wskazanemu przez aplikanta wykorzystania przydzielonej zdolności przepustowej;

4. umożliwieniu przewoźnikowi kolejowemu skorzystania z pozostałych usług świadczonych w ramach minimalnego dostępu do infrastruktury kolejowej tj:

a) obsługi wniosku o przydzielenie zdolności przepustowej;

b) umożliwienie korzystania z infrastruktury kolejowej, w tym z rozjazdów i węzłów kolejowych w ramach przydzielonej zdolności przepustowej;

c) sterowanie ruchem kolejowym oraz dostarczanie informacji o ruchu pociągów;

d) udostępnienie informacji wymaganej do wdrożenia lub prowadzenia przewozów, dla których została przyznana zdolność przepustowa;

e) udostępnienie urządzeń sieci trakcyjnej, jeżeli są one dostępne

Obowiązkiem zarządcy infrastruktury kolejowej jest opracowanie i udostępnienie regulaminu sieci zgodnie z art. 32 ustawy o transporcie kolejowym. Regulamin sieci określa zasady udostępniania zarządzanej infrastruktury oraz obiektów infrastruktury usługowej połączonych z siecią kolejową zarządcy, w szczególności:

1. tryb składania i rozpatrywania wniosków o przydzielenie zdolności przepustowej;
2. charakterystykę infrastruktury kolejowej przeznaczonej do udostępniania oraz informacje o warunkach dostępu do niej;
3. cennik stawek jednostkowych opłaty podstawowej;
4. warunki korzystania z udostępnionej infrastruktury kolejowej;
5. zakres usług związanych z udostępnianiem infrastruktury kolejowej i warunki ich zapewnienia.

Zarządca zapewnia, aby charakterystyka infrastruktury kolejowej określona w regulaminie sieci była co najmniej raz do roku aktualizowana zgodnie z danymi ujętymi w krajowym rejestrze infrastruktury.

Regulamin powinien być ogłaszany nie później niż na 4 miesiące przed terminem składania wniosków o przydzielenie zdolności przepustowej w co najmniej w dwóch językach urzędowych Unii Europejskiej, w tym w języku polskim.